Педагогічні КАДРИ

газета

ЗАСНОВАНА У ЖОВТНІ 1929 РОКУ

№ 3 (1613) БЕРЕЗЕНЬ 2011 РОКУ

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Новій весні – бути!

Коли Бог створив жінку, то заґаровано завмер, щоб помилуватися своїм творінням...

Жінка — найпрекрасніше створіння, ніжна й тендітна, мов весняна квітка; жадана і вірна подруга, дорога і рідна дружина, мати, бабуся, берегиня роду, муза митця, лагідна й поступлива.

Заради жінки, в ім'я жінки, з ім'ям жінки у цьому світі, під цим небом вершаться і героїчні звершення та щоденні справи, і найбільш непередбачувані події, які змінювали і змінюють історію.

Час здатен змінювати все!

Сучасне суспільство стрімко розвивається, швидко змінює пріоритети, що нівелюють не тільки уявлення про жінку, а втрачають її з підкреслено жіночими рисами та відповідним призначенням — бути матір'ю-берегинею.

Час здатен змінювати все!

Зараз весна і жінка стає ще привабливішою, ще більш жаданою і чарівною, більш захопливою і доброю. Весняний настрій красить жінку, надає їй безмежності і неосяжності.

Радіймо! Творімо! Бо прийшла весна! Живімо і посміхаймося, бо весна завжди в жінках. Бо жінка — це квіти, подих, дивування, підтримка, надія і безперервне бажання діяти.

Новій весні — бути!!!

Марія РОЗІГУЛІНА

(фотокалаж Ірини Мороз)

ЗАСІДАННЯ АСОЦІАЦІЇ РЕКТОРІВ

24 ЛЮТОГО 2011 року в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова відбулось засідання Асоціації ректорів Європи, за ініціативи Президента Асоціації, ректора університету **В. П. Андрущенка**.

У засіданні брали участь Перший заступник Міністра освіти і науки, молоді та спорту України **Є. М. Суліма**, Президент Національної академії педагогічних наук України **В. Г. Кремень**. На порядку денному розглядалися питання про створення нової концепції педагогічної освіти України та про завершення роботи над 25-томним виданням "Вища педагогічна освіта і наука в Україні: історія, сьогодення та перспективи розвитку".

Співпраця

НОВІ ДОМОВЛЕНОСТІ

24 ЛЮТОГО 2011 р. відбулась зустріч ректора Драгомановського університету **В. П. Андрущенка** та ректора Орловського державного університету **Ф. С. Авдєєва**, на якій було відзначено спільну зацікавленість у навчальних, професійних, навчально-виробничих та культурних галузях. Значну увагу було приділено питанню розвитку та пошуку нових способів співробітництва, тому результатом переговорів стало підписання спільної угоди, яка зобов'язує сторони сприяти обміну знаннями, професійним умінням та навичкам у сферах освіти, наукових досліджень та обміну викладачами та студентами.

трудовий колектив

Поступ університету

стор. 2

пам'ять

Відкрито музей Миколи Мозгового

стор. 3

освітянський пантеон

Воїн. Педагог. Патріот

стор. 4

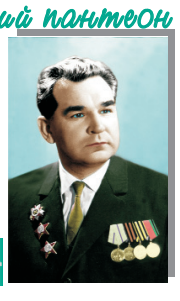

СИСТЕМНІСТЬ І НЕЗВОРОТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ПОСТУПУ УНІВЕРСИТЕТУ

2 березня 2011 року у стінах Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова відбулась конференція трудового колективу, на порядку денному якої розглядались питання розвитку університету та план роботи на майбутні сім років під керівництвом ректора В. П. Андрущенка.

У присутності Президії конференції, ректорату, делегатів із кожної структури університету ректор В. П. Андрущенко проголосив свою доповідь, озвучені цілі якої є визначальними для Драгомановського університету на наступне семиріччя, і беззаперечно, є основою стратегії розвитку нашого вишу. Традиційно, поза планами розвитку усієї системи закладу загалом, ректором було визначено ряд завдань для кожного підрозділу зокрема. Тому пропонуємо вашій увазі основні тези доповіді ректора В. П. Андрущенка для ефективного ознайомлення та впровадження.

Вельмишановні колеги!

Дозвольте висловити вам сердечну вдячність за підтримку під час обрання мене на посаду ректора на наступний термін. Ваша одностайність була позитивно сприйнята керівництвом галузі й послугувала підставою для підписання контракту терміном на сім років.

Цей термін ми повинні використати для подальшого нарощування потужностей університету; ввести його у європейський освітній простір, набути в ньому статус провідного університету педагогічного профілю.

Не стану приховувати, завдання складне і надзвичайно амбітне. Але воно нам цілком під силу. Такий колектив, як наш, має унікальний шанс заявити про себе на міжнародному рівні, **утвердитись у ролі кращого педагогічного університету не тільки України, але й Європи.**

У свій час ми з Вами прийняли рішення щодо **збереження педагогічного профілю університету** й, незважаючи на серйозні вкраплення на підготовку фахівців за таким спеціальностями, як екологія і туризм, філософія і соціологія, соціальна робота і правознавство, продовжували нарощувати потужності традиційно педагогічних напрямів – готувати майбутніх вчителів.

Як на мій погляд, педагогічні напрями мають залишитись основними і в наступному семиріччі.

Саме для їх забезпечення ми будемо віддавати основні кошти, методичне, матеріальне і кадрове забезпечення, підпорядковувати видавничу справу, діяльність спеціалізованих рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Особливо це стосується вчителів з фізики, біології, інформатики і математики.

Професія вчителя вічна, як світ. Змінюється виробництво, політика, культурні пріоритети, міждержавні і міжнародні контакти. Незмінною залишається тільки потреба підготовки людини до життя, потреба у вчителеві, який введе дитину у країну знань, сформує її світогляд і ціннісні орієнтації, відповідні компетенції і навички практичної діяльності. І оскільки це так, то висновок напрошується сам по собі: **ми маємо залишитись педагогічним університетом, але університетом кращим у вітчизняному і європейському вимірах,** готувати такого вчителя, до якого тягнуться діти, якого поважають батьки, і яким пишається суспільство і держава. Це і є тим основним завданням, на виконанні якого ми маємо зосередити всі наші зусилля.

Здійснити його непросто. Традиційні підходи і технології підготовки вчителя практично вичерпали свій позитивний потенціал. Нові часи делегують нові виклики, потребують відповідей як у змістовному, так і в методико-технологічному та організаційному планах.

Ми маємо забезпечити європейську якість вищої педагогічної освіти, розповсюдити цей досвід на всі педагогічні університети України.

Його виконання покладає забезпечення ряду позицій.

Перше. Забезпечення навчального процесу фундаментальним **науковим підґрунтям.** Наш університет має стати дослідницьким. У цьому напрямі вже багато зроблено. Достатньо поглянути на порівняльну таблицю, підготовлену відповідно до вимог Кабінету міністрів до дослідницьких університетів, щоб переконатись у нашій високій науковій спроможності. Але цього недостатньо. Ми – університет педагогічний, а тому маємо подолати хибну уяву про педагогів як трансляторів усталеного знання. Ми маємо зміцнювати традиційні й створювати нові наукові школи, дослідницькі центри, лабораторії. Потрібно посилити співпрацю з відповідними підрозділами Національної й педагогічної академій. Сміливо і наполегливо входити в тимчасові академічні авторські колективи. Вести дослідницьку роботу і залучати до неї студентів.

У кожному Інституті має бути створений науково-дослідницький центр, а в його структурі – дослідницькі лабораторії і творчі колективи, затверджена тематика дослідження, укладені угоди про співпраці з академічними науковими установами, гранти донорських фондів та угоди про співпрацю із зарубіжними партнерами. Подібну переорієнтацію навчально-виховного процесу ми будемо стимулювати фінансово і організаційно. Нехай це звучить жорстко, але з цього дня надбавки до заробітної плати будуть надані лише педагогам-науковцям, які ведуть дослідницьку роботу і мають науковий результат. Вони ж будуть позачергово переводитись на більш високі посади й наукові звання.

Те ж саме стосується студентів-випускників, які претендують на навчання в магістратурі. Майбутній науковець має продемонструвати свої дослідницькі здібності, перебуваючи на студентській лаві, надати опубліковані тези чи статтю, або ж, у крайньому випадку, ввійти в програму й виступити з повідомленням на науковій конференції чи семінарі.

Дехто може висловити сумнів відносно ефективності дослідницької діяльності студентів. Я б не поспішав це робити. Як відомо, основні ідеї народжуються у молодих головах. Скажімо, операційні системи для персональних комп'ютерів, які дали життя компаній "Майкрософт", Біл Гейтс і Стів Балмер придумали ще в студентські роки. Далі – більше: Стів Возняк (українець за походженням) і Стів Джобс у студентському віці створили перші комп'ютери "Макінтош". Майкл Цукерберг – студент Гарварду – розробив соціальну мережу "Фейсбук", а молоді випускники Стенфордського університету Біл Гюлет і Девід Паккард розробили технології, які дали старт всесвітньо відомій компанії "Гюлет-Паккард". То ж чому ми не довіряємо нашим студентам?

Я доручаю проректору з науки професору **Григорію Волинці** і його заступнику професору **Григорію Торбіну** розробити відповідні положення й заходи щодо наукових досліджень, створення молодіжних наукових колективів, впровадження результатів у практику.

Друге завдання також продиктоване розвитком сучасної інформаційної революції. Мова йде про розробку та **впровадження в навчальний процес новітніх інформаційних технологій**.

Сьогодні важко уявити не тільки керівника, але й простого співробітника, які б не мали комп'ютера, не освоїли електронних технологій. Досить потужно володіють комп'ютерами й сучасні школярі. На жаль, вчитель є коли б чи не "основним аутсайдером" щодо застосування інформаційних технологій. Навчання у більшості шкіл, особливо сільських, здійснюється за застарілими методиками й за допомогою обшарпаної дошки і крейди.

Ми, драгомановці, маємо покласти край цій небезпечній рутині, налагодити процес підготовки нового вчителя як носія новітніх технологій, методик, інформації. Зроблено у цьому напрямі немало. В університеті створено відповідний Центр, встановлене новітнє обладнання, підготовлена низка підручників, налагоджене дистанційне навчання, а головне – налагоджена підготовка кадрів, здатних до виконання поставленого завдання. Відзначу тут подвижницьку роботу проректора **Анатолія Кудіна**, першого проректора **Олега Падалки**, співробітників Інституту дистанційного навчання, служби комп'ютерного забезпечення університету.

Спираючись на зроблене, слід приступити до другого, а з часом – третього етапу реалізації проекту "Електронна педагогіка". Інформаційними технологіями мають володіти кожен викладач і кожен випускник університету. Третього не дано і не може бути! Проректорів О. Падалку і А. Кудіна прошу уточнити Програму інформатизації університету, передбачити в ній створення Інформаційного центру в гуманітарному корпусі, а також в Інститутах соціології, психології та управління, розвитку дитини, соціальної роботи та управління, гуманітарно-технічному інституті, студентських гуртожитках.

Третє завдання модернізації педагогічної освіти в університеті обумовлене необхідністю активного дискурсу з так званим позанауковим знанням, ірраціональною складовою соціального досвіду. Огульне заперечення такого досвіду, практиковане школою XX століття, відчутного ефекту не мало. У школі учень чув одне, а вдома йому говорили про інше. Щоправда, сьогодні навіть у школі він може ознайомитись з основами християнської моралі, основними підвалинами віри, релігійної духовності. В Росії, скажімо, відкрито говорять про участь представників традиційних релігій у підготовці вчителів та навчальних посібників, про включення до програми загальноосвітньої школи так званої релігійної культури тощо.

Очевидно, подібна тенденція буде посилюватись. А якщо додати до цього розмаїття політичних та культурологічних позицій, точок зору та цінностей, які попри закони проникають у сучасну школу, то стане ясним: без додаткової й особливої підготовки вчителю в сучасній школі робити нічого.

Тож за якими програмами і технологіями ми маємо готувати вчителя, здатного із терпінням і повагою сприймати позанауково, політичне чи культурологічне знання й одночасно слугувати провідником знання наукового, вивіреного, практичного? На мою думку, ми маємо **озброїти** вчителя технологіями дискурсу, який допоможе учню чи студенту самостійно визначатись у потоці інформації, відокремлювати зерна від плевел, відстоювати власну точку зору.

Четверте завдання розгортається як **завдання оволодіння кожним студентом рідною й однією-двома іноземними мовами, зокрема англійською.**

У свій час володіння англійською більшості з нас зводилось до лукавої фрази – "володію за допомогою словника". Ми начебто й вивчали іноземну, але вивчали так, що не знали її. Останнє обумовлювало нас на своєрідну "соціальну німоту", відсторонювало від світу, зупиняло міжнародне спілкування і співпрацю.

Нині без знання іноземної, особливо англійської мови, в світі робити нічого. І першим цей штучно створений "мовний бар'єр" має подолати вчитель. А ми з вами просто зобов'язані створити всі необхідні умови для вивчення іноземної, розпочинаючи від рівня читання текстів до вільного спілкування.

Особливе навантаження у цьому зв'язку покладається на Інститут іноземної філології. Я прошу директора Інституту, професора **Володимира Гончарова** у двохтижневий термін внести розгорнуті пропозиції.

П'яте завдання може бути сформульованим як завдання **наближення навчання до практики.** Ми маємо готувати вчителя, вмотивованого для роботи в школі, націленого на школу, такого вчителя, роботу в школі який розглядає як своє внутрішнє покликання.

Мова йде про модернізацію **практичної складової** навчального процесу, вмотивовану ринково-демократичними перетвореннями.

Досвід роботи кращих університетів світу дає підстави для впровадження такої схеми практичної підготовки майбутнього вчителя: 1 курс – ознайомча практика (1 місяць в школі, без відриву від навчання; 2 курс – культурологічна практика (без відриву від навчання, в канікулярний період, відвідування культурно-мистецьких закладів Києва, України, провідних держав Європи і світу); 3 курс – виховна практика (в період літніх канікул, 1-2 місяці, виховна робота з дітьми в таборах відпочинку); 4 курс – педагогічна практика (1 місяць з відривом від навчання, в загальноосвітній школі); 5 курс – переддипломна практика (4-5 місяців, з відривом від навчання, написання магістерської роботи, її публічний захист).

Майбутній вчитель має бути готовим до роботи в школі дразу ж після завершення навчання. Він має знати сучасну школу, всі її плюси і мінуси, досягнення і суперечності, вміти вирішувати нагальні проблеми школи, нести до неї передові знання і технології.

У своїй промові в день святкування Дня злуки України наш Президент **Віктор Федорович Янукович** поставив перед науковцями завдання: забезпечити єдність і взаємодію чотирьох складників: **науки і бізнесу, освіти і виробництва.** Це завдання має бути центральним і для нас. Ми маємо забезпечити його виконання модернізацією всього навчально-виховного процесу, досягненням європейської якості педагогічної освіти й отриманням статусу дослідницького університету.

Організація і контроль за практичною складовою навчально-виховного процесу покладається на заступника першого проректора професора **Володимира Сергієнка.**

Шановні колеги!

Перебіг подій семирічного штибу передбачити важко, а може, й неможливо. Нові роки сформують нові виклики до освіти і вчителя. Ми ж маємо їх вчасно розпізнавати і формувати належні відповіді.

І все ж **довготривалий прогноз** також має своє евристичне і мобілізаційне значення. Наступні роки мають бути наповнені системною роботою і зростанням університету загалом і його кожного підрозділу, зокрема, за такою умовною схемою:

2010/11 – рік знань і науки (Г. Волинка, Г. Торбін)

2011/12 – рік високих технологій (Р. Вернидуб, А. Кудін)

2012/13 – рік розвитку автономії та демократизації управління (В. Бех, В. Сергієнко)

2013/14 – рік ринкових трансформацій (О. Падалка)

2014/15 – рік освітніх інновацій (Б. Андрусишин, А. Кудін)

2015/16 – рік європейських стандартів (В. Лавриненко)

2016/17 – рік лідерства у європейському освітньому просторі (В. Андрущенко)

Уже в **перший рік,** нарощуючи наукові розробки університету, ми маємо здобути статус **університету дослідницького.**

Другий рік має стати роком введення в експлуатацію комп'ютерної зали на 300 місць (надбудова над приміщенням їдальні по вул. Тургенєвській), створення нового покоління електронних підручників, розробка відповідних методик, завершення проекту "Електронна педагогіка", започаткованого нами двома роками раніше.

В **третій рік** ми маємо утвердити теоретично й методично обґрунтувану, практично вивірену систему державно-громадського управління навчальним закладом, розгорнути студентське самоуправління, підвищити роль профспілкової організації, спілки ветеранів, інших громадських організацій.

Четвертий рік має підтягнути кожен підрозділ і університет загалом до рівня їх самоокупності; **п'ятий** – роком паспортизації інноваційних проектів.

Відповідність діяльності університету всім нормам європейської освіти і набуття університетом статусу кращого педагогічного університету в Європі мають забезпечити **два завершальні роки** нашого семирічного циклу. Гасло "Європейська якість освіти" має стати сенсом життєдіяльності кожного студента, викладача, співробітника університету.

Шановні колеги!

Українське прислів'я скептично нагадує: "Плани, вироблені на печі, в дорогу не годяться". Але ж і без планів майбутнє не наближається. Зважаючи на те, що кожен з наступних років сформує особливі виклики, слід бачити головне – системність і незворотність педагогічного поступу університету, його людиноцентристську ідеологію, інноваційно-науковий характер розвитку і, як блискуче обгрунтував академік **Василь Григорович Кремень**, утвердження філософії української національної ідеї у вітчизняному і європейському соціокультурному просторі.

Підготовка майбутнього вчителя є особливо важливим завданням держави і суспільства. Згадаймо слова знаменитого канцлера Німеччини **Отто Бісмарка** відносно ролі вчителя у зміцненні держави і розвитку суспільства. На жаль, наше суспільство до них ставиться якщо й не скептично, то у всякому разі, без належної відповідальності.

Університет має змінити це ставлення, переконати кожного в тому, що вчитель є головним суб'єктом всіх суспільних перемін саме тому, що він готує майбутнє покоління, яке йде на зміну нинішньому. Від якості роботи вчителя абсолютно залежить майбутнє нації, народу і культури. Наш університет має очолити процес відродження соціального статусу вчителя, його належної підготовки до виконання своєї благородної місії. Це нам під силу, і я впевнений, наш колектив гідний тих високих завдань, які ставить перед нами Президент України, Верховна Рада і Уряд.

На завершення доповіді дозвольте висловити подяку нашій профспілковій організації і її лідеру – шановному **Івану Тихоновичу Горбачуку** за сприяння у розвитку університету і захист співробітників, викладачів, студентів. Слова вдячності я адресую нашій ветеранській організації на чолі з почесним професором, полковником **Миколою Аркадієвичем Рябухіним**. Сердечну вдячність висловлюю нашим студентам і їх лідерам **Миколі Давидюку** і **Станіславу Цибіну**. Дякую всім директорам, завідуючим кафедрами, викладачам, співробітникам і студентам за розуміння та підтримку.

Дякую за увагу!

Конференція

15 РОКІВ НА СЛУЖБІ ВІТЧИЗНІ

23 ЛЮТОГО відбулась Міжнародна наукова конференція "Суспільство: історія, сучасність, культура", присвячена 15-річчю журналу "Пам'ять століть". Конференція підіймала питання історії, культури України, розвитку філософської думки, історії та сучасності громадсько-релігійного життя в Україні.

Відкриваючи конференцію, ректор університету **В. П. Андрущенко** зазначив, що ювілей журналу збігається з 20-річчям незалежності України, тому інтерес до історії є надзвичайно великим. "*Історія – це наше життя. Тому розмова про історію повинна бути відкритою для обговорення серед вчених, письменників, публіцистів*", – зазначив ректор.

Далі слово взяли президент університету "Україна" **П. М. Таланчук** та голова Платформи "Діалог Євразії" **В. І. Сергійчук**, які у своїх вітальних словах відзначили особливу роль **А. В. Денисенка**, непересічну постать, професіонала, інтелектуала, який є головним редактором журналу і доклав багато сили для утвердження журналу. **В. П. Бех**, який, до речі, є шеф-редактором журналу, процитував слова класика: "*Нещасливий той, хто дивиться на історію очима сусідів*" та відзначив, що Драгомановський університет має за честь підтримувати журнал і докладе максимум зусиль для його розвитку.

Голова Українського інституту національної пам'яті **В. Ф. Солдатенко** у своєму виступі зупинився на розгляді феномену пам'яті і її значенні, а от директор Інституту українознавства при Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту **П. П. Кононенко** виголосив сміливу думку щодо перейменування журналу в "Пам'ять тисячоліть". Пояснив він тим, що історія України є великою і відзначив характерну рису для сьогоднішнього українця: "*...ми повинні знати, що десь відбувається, а про себе забуваємо*".

Цікавим також виявилось співпадіння дати проведення конференції з Днем захисника Вітчизни, і багато присутніх відзначило, що науковці відіграють важливу роль у захисті Вітчизни. "*Саме науковці сьогодні є захисниками соборності, єднання та розвитку країни*", – зазначив під час виступу **М. Г. Железняк**, директор Інституту енциклопедичних досліджень НАН України. "*Журнал має виражене українське національне державницьке обличчя і повинен стояти на даній позиції*", – підсумував дану тему директор Інституту філософської освіти і науки **І. І. Дробот**.

Загалом на конференцію надійшло більше 70-ти статей, і всі вони будуть видані в нових числах журналу "Пам'яті століть".

Сергій РУСАКОВ

Ініціативи

Вшанування пам'яті

9 БЕРЕЗНЯ, у 197-му річницю з дня народження Тараса Шевченка, у Каневі були покладені квіти на могилі відомого поета.

У заході взяли участь голова профспілкової організації університету, професор **І. Т. Горбачук**, директор Інституту політології та права, професор **Б. І. Андрусишин** та голова Студентської ради університету **М. Давидюк**.

Під час покладання квітів драгомановці зазначили, що роль Тараса Шевченка в історії української держави та самоідентифікації нашого народу є й залишається надзвичайно важливою.

ВІДКРИТО МУЗЕЙ МИКОЛИ МОЗГОВОГО

НА КАФЕДРІ теорії та методики постановки голосу Інституту мистецтв у лютому за всебічного сприяння ректорату університету відбулось урочисте відкриття аудиторії-музею, присвяченої життю та творчості Миколи Мозгового.

Микола Петрович Мозговий — народний артист України, видатний співак та композитор, який присвятив усе своє життя популяризації української пісні — понад 10 років був завідувачем кафедри теорії та методики постановки голосу, професором, виховав не один випуск наших студентів. Очолюючи Український мистецький фонд імені В. Івасюка, був організатором двох міжнародних пісенних фестивалів-конкурсів молодих виконавців — "Пісня буде поміж нас" (м. Чернівці) та "Море друзів" (м. Ялта). З 2005 року Микола Петрович — генеральний директор Національного палацу мистецтв "Україна". У липні минулого року серце митця зупинилося. Неперевершений маестро, патріот, щирий друг, вчитель з тих, яких згадують все життя — так говорять про цю непересічну особистість нашого сучасного мистецтва.

Ідея створення аудиторії-музею Миколи Мозгового належить керівництву університету. "*Ми всі проходили його практику співу, захоплювалися піснями, мелодикою, манерою виконання. Микола утверджував національну ідею через пісню, виховував почуття патріотизму, любові до рідної землі*", — зазначає ректор **Віктор Андрущенко**.

Розпорядницею музею стала його учениця **Євгенія Проворова**, нині доцент кафедри теорії та методики постановки голосу Інституту мистецтв. За сприяння дружини покійного Віолетти Борисівни було створено меморіальну експозицію: нагороди, дипломи, концертні костюми, особисті речі, фотографії з усіх періодів життя і творчості митця, збірка публікацій у пресі (його власних та про нього), автореферат дисертації та монографія, трудова книжка та багато іншого. Атмосферу присутності створює рояль Миколи Петровича, на якому він грав понад 20 років та створював свої пісні. У подальших планах натхненників музею — укласти аудіо- та відеотеку, пов'язану з життям і творчістю Миколи Мозгового.

Аудиторія-музей постійно відкрита для відвідування, практичних занять зі студентами та зустрічей друзів та колег Миколи Мозгового. Маємо надію, що з кожним роком колекція особистих речей маестро буде зростати, поповнюватись і пам'ять про народного артиста не згасатиме.

Ірина МОРОЗ

Студентська наука

ПРОДОВЖУЄМО ТРАДИЦІЇ НАУКОВЦЯ

Створити світ набагато простіше, ніж зрозуміти його.
Анатоль Франс

ДОТОРКНУВШИСЬ до чогось гарячого, людина одразу інстинктивно відсмикує руку. Її змушує зробити це елементарне відчуття болю. Доторкнувшись до невідомого – ми маємо декілька варіантів поведінки: жахнутися – і в кущі, або здивуватися – і дослідити! Один – шлях у небуття, інший – шлях дослідника, шлях розвитку, шлях прогресу.

Наукове дослідження світу передбачає пошуки відповідей на поставлені життям, часом, суспільством питання. Жодна людина не може жити без спілкування з іншими, не маючи певних знань про світ, про саму себе. "Пізнай самого себе" – цей вислів приписують Сократові, що жив ще у V сторіччі до н.е. З тих пір минули тисячі років, але і сьогодні одне з найважливіших завдань, що стоїть перед людством, це дати відповідь на запитання: "Хто ми? Що ми? Що нам робити?". Прагнучи пізнати самих себе, глибинні джерела власного існування, ми пізнаємо світ, з уявлень про світ починається найбільш загальне пізнання себе як частинки цього світу. У процесі розвитку людського пізнання змінюється й поглиблюється розуміння світу, щодня відбуваються зміни, і наші сьогоднішні знання видаватимуться неповними, недосконалими, можливо наївними майбутнім поколінням.

Наука – певний соціальний інститут, утворений спілками вчених вже протягом двох тисячоліть, і являє собою не лише відношення вченого до пізнаваної ним дійсності, але й певну систему взаємозв'язків між членами наукового товариства. У науці існує свій специфічний образ життя, свій неординарний метод мислення, свій непередбачуваний світ норм та цінностей, світ дивовижних результатів і відкриттів.

Світ науковця наповнений як творчим пошуком, так і щоденною працею, досить трудомісткою і, на перший погляд, незбагненно неосяжною. Талант "спокійного" ставлення до невизнання, до взаємовідносин між колегами у спільній праці, до критичної суспільної думки, яка лише "вибиває з колії", вироблюється з роками, а сили йти до мети треба брати лише із власної досконалості, власної силі волі і визнання власної працеспроможності, і можливо, геніальності. Від вченого завжди вимагається підтвердження своєї професійності, яке здійснюється системою об'єктивної оцінки роботи. Через наукові публікації та всезагальне визнання. Діяльність вченого стимулюється і оцінюється не лише матеріальними здобутками, але й різноплановими ступенями, званнями, нагородами, досягненнями учнів, здатних до творчого продовження і розвитку ідей вчителя та створення власних концептуальних ідей і реалізації власного наукового потенціалу.

Мета науковців не лише наукові відкриття, розробка нових методів дослідження, впровадження теоретичних ідей у практичну діяльність, а і популяризація наукових знань, підтримка молодих і талановитих, створення умов для подальшого розвитку наукової думки (бажана і державна підтримка).

Життя у науці – це постійна боротьба різноманітних думок, напрямків, боротьба за визнання робіт, боротьба задумів і ідей, фантазій і ідеалів, цінностей і теорій. Лише духовно багаті особистості здатні мріяти і фантазувати, не лише пізнавати світ, а й перетворювати його.

Науковець – знавець щонайменше однієї галузі науки, котрий у своїх дослідженнях застосовує винятково наукові методи.

А чи готові ми, сучасні студенти, до наукової діяльності, чи здатні ми акумулювати і осмислювати багатовіковий досвід науковців, чи достатньо в нас бажання, терпіння, працездатності і любові до знань, щоб розвивати науку, зберігаючи найкращі традиції та, не порушуючи зв'язок поколінь, продовжувати шлях дослідника життя?

Сучасна освіта надає широкі можливості для наукової діяльності студентству, це і робота у різноманітних наукових товариствах, це і участь у наукових конференціях, спілкування, досвід, знайомства і звичайно ж, можливість проникнутись духом учености і причетності до наукової спільноти.

Тож, створюючи власний гармонійний внутрішній світ, продовжуючи власний духовний розвиток, давайте не будемо замикатися у собі, приховуватись у своєму світі від життя. Тож будемо розвиватись і розвивати науку. Чи зможемо ми бути науковцями? Покаже час. А зараз сподіваємось на підтримку і віру у молодь XXI століття.

Марія РОЗПУТНА,
студентка II курсу

До ювілею М. П. Драгоманова

РОЗКРИВАЮЧИ БАГАТОГРАННУ ОСОБИСТІСТЬ

2011 РІК сповнений ювілейних дат та річниць. Вартими особливого вшанування цього року є сімейна плеяда видатних інтелектуалів українського суспільства **Лесі Українки та Михайла Драгоманова**. Цього року виповнюється 140 років з дня народження Лесі Українки, а також 170 років з дня народження її рідного дядька Михайла Петровича Драгоманова.

З нагоди останньої події 10 лютого 2011 року Верховна Рада України прийняла постанову про урочисте відзначення на державному рівні 170-ї річниці з дня народження видатного українського письменника, публіциста, історика, громадського діяча Михайла Петровича Драгоманова. У постанові ВР прописані наміри здійснити впорядкування вулиць, яким присвоєно ім'я Михайла Петровича; забезпечити організацію тематичних виставок та показів тематичних теле- та радіопередач, присвячених життю та діяльності видатного вченого та громадського діяча.

Серед іншого в постанові йдеться про необхідність сприяти виданню повного зібрання праць Михайла Драгоманова та спогадів про нього. Гарна перспектива, оскільки інтелектуальна спільнота давно відчула брак "свіжої" інформації про Драгоманова. Маємо на увазі той пласт матеріалів, який досі залишається архівним надбанням.

А тому у проекті створення повного зібрання творів Михайла Драгоманова, на нашу думку, слід звернути особливу увагу на малорозтиражований аспект життя та творчості мислителя — епістолярний жанр, через який більш глибоко розкривається його багатогранна особистість. Багато з програмових творів Драгоманова написані у формі листів, а полеміці, що зазвичай розгорталася на шпальтах газет, завжди передував виклад думок у рядках листування з редакцією чи опонентами, а іноді й з друзями.

Після смерті Михайла Драгоманова його ідейний послідовник **Михайло Павлик** створив зібрання листів, написаних до Драгоманова, а **Іван Франко** зібрав та видав листи, написані самим Михайлом Драгомановим до галицької спільноти. На даний момент епістолярна спадщина Драгоманова здебільшого залишається вкритою архівним пилом, що не сприяє кращому та об'єктивнішому розумінню поглядів мислителя.

А отже, масштабне відзначення ювілейної річниці Михайла Драгоманова є вдалою нагодою черговий раз познайомити українське суспільство з його видатним представником.

Ольга КАЗЄВА

ВОЇН. ПЕДАГОГ. ПАТРІОТ

Життєвий шлях справжнього педагога, патріота нашої держави, ветерана Великої Вітчизняної війни, одного із фундаторів історичного факультету – НІКОЛАЄНКА ВАСИЛЯ ЮХИМОВИЧА

НАРОДИВСЯ 1 серпня 1919 р. в селянській сім'ї в с. Кожанка Фастівського району Київської області.

Після закінчення Кожанської середньої школи юнак навчався на річних курсах учителів історії при Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка, потім працював учителем історії у Мартусівській неповній середній школі Бориспільського району на Київщині.

Перед війною. Василь Ніколаєнко (справа) з товаришем

У грудні 1939 р. був призваний до лав Червоної Армії.

Учасник Великої Вітчизняної війни. З першого до останнього дня блокади Ленінграда був активним учасником фронтових подій. Мав кілька поранень та контузій.

Як армійський політпрацівник Василь Юхимович пройшов бойовими дорогами визволення Польщі, розгрому великих груп фашистських військ у Східній Прусії і Східній Померанії.

З Ленінградського фронту. 1942 рік.

Особливо важкі бої були за Цеханув, Шптетгін, Грауденц, Данціг, Кенігсберг. Василь Юхимович у складі групи офіцерів штабу 2-гої ударної армії брав участь у прийомі капітуляції м. Грайсфальд.

У 1946 р. після демобілізації В. Ю. Ніколаєнко став студентом Київського педагогічного інституту імені О. М. Горького. На першому курсі у 1947 р. його обрали головою студентського профкому, а в 1948 р. секретарем комітету комсомолу.

Проходячи військову службу в армії, Василь Юхимович набув досвіду роботи з людьми, а як викладач і науковець формувався у прекрасному науковому колективі інституту.

Закінчивши інститут і аспірантуру, Василь Юхимович працював у науково-дослідному Інституті педагогіки старшим науковим співробітником. Протягом ряду років Василь Юхимович обирався секретарем парторганізації.

З часом Василь Юхимович повернувся до Київського педагогічного інституту імені О. М. Горького доцентом кафедри історії КПРС.

1966–1972 рр. обирався секретарем парткому. Велика партійна організація інституту дбала про вдосконалення навчально-виховного процесу підготовки вчителів, особливо велика увага приділялась вихованню патріотизму студентської молоді.

1976–1983 рр. очолював історичний факультет. У той час факультет посідав перші місця з навчально-виховної, наукової та громадської діяльності.

Водночас з викладацькою і адміністративно-громадською діяльністю Василь Юхимович багато уваги приділяв науковій роботі. Понад 50 його праць присвячені розвитку і досягненням освіти, культурному будівництву України, серед них найвідомішими є: "Розвиток народної освіти на Україні в роки першої п'ятирічки 1928–1932 рр.", "В. І. Ленін про культурну революцію та її здійснення на Україні", "Хрестоматія з історії вітчизняної педагогіки" (у співавторстві), "Хрестоматія з марксистсько-ленінської педагогіки" та інші.

За сумлінну викладацьку і наукову діяльність та активну участь у громадсько-політичному житті колективу Василь Юхимович у 1971 р. був нагороджений орденом "Знак Пошани".

За участь у бойових діях і самовіддану трудову діяльність В.Ю.Ніколаєнко нагороджений трьома орденами Вітчизняної війни I та II ступенів, двома орденами "Червоної Зірки", орденом "Богдана Хмельницького", багатьма медалями, зокрема, "За оборону Ленінграда", "Перемога у Великій Вітчизняній війні над Німеччиною", "За взяття Кенігсберга", "Ветеран праці", а також почесним знаком "Відмінник народної освіти", численними почесними грамотами. За тривалу сумлінну працю отримав подяку і цінний подарунок від Київського міського голови, а Вчена рада присвоїла звання почесного професора університету.

В. Ю. Ніколаєнко користувався в колективі авторитетом, його поважали за чесність, порядність, принциповість, доброзичливість і людяність.

З 1992 р. Василь Юхимович вийшов на пенсію, але продовжував працювати як заступник голови Ради ветеранів, брав активну участь у патріотичному вихованні студентської молоді Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, передаючи свій непересічний життєвий і педагогічний досвід.

Третього лютого 2011 року на 92 році життя перестало битися серце Василя Юхимовича.

У хвилини прощання лунав гімн його переможної країни – той, що ціною неймовірних зусиль знищила фашизм, звільнила народи світу, підкорила космос і виховувала справжніх героїв.

Педагог і старший товариш, ветеран Великої Вітчизняної війни, доцент, кандидат історичних наук, почесний професор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова – Ніколаєнко Василь Юхимович назавжди залишиться в серцях студентів і викладачів університету.

Ректорат університету,
Рада ветеранів,
дирекція Інституту історичної освіти

Засідання Ради ветеранів за участі ректора університету академіка В. П. Андрущенка

ПАМ'ЯТІ УЧИТЕЛЯ

Василь Юхимович Ніколаєнко, як нам, його учням, здавалось – буде завжди. І у цьому була велика правда. У цьому переконували його слова, вчинки, впевнена хода, погляд. Його, переконаний, ніхто і ніколи не бачив як прохача, розчарованою людиною. Наш Учитель був особливим. Я маю право так говорити про старшого товариша, якого знаю без року 40 літ.

Так потрібно було розпорядитися долі, що наші життєві стежки весь час перетинались, і з часом виробничі взаємосимпатії переросли у справжню дружбу. Його життєве кредо – йти з добром назустріч людям – базувалось на повазі до своїх батьків, друзів, студентів, родини. Особливе ставлення було у Василя Юхимовича до своїх бойових побратимів, фронтовиків. Це люди з особливого тіста. Філософія воїна-переможця завжди була з ним.

Красива, надзвичайна людина… Пережила голод, перемогла фашизм, відбудувала країну у післявоєнні роки і присвятила себе найбільш світлій і потрібній людям галузі – освіті. Тисячі учнів вклоняються Вам за добро, засіяні Вами справедливість, чесність і порядність.

Я завжди буду вдячний Вам, Учителю, за особисту прихильність до мене і моєї сім'ї.

Іван ДРОБОТ,
директор Інституту
філософської освіти і науки, професор

Педагогічні КАДРИ газета

Газета Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова "Педагогічні кадри". Свідоцтво про реєстрацію КІ №30 від 27.01.94 р.

Редактор Сергій Русаков,
літературний редактор Галина Голіцина,
комп'ютерне складання і верстання Тетяни Ветраченко,
фото Василя Тимошенка.
Наша адреса: м. Київ-30, вул. Пирогова 9,
редакційний відділ, тел. (044) 239-30-85,
факс 234-75-87, e-mail: gazeta@npu.edu.ua

Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова
м. Київ–30, вул. Пирогова, 9
e-mail: Npu.press@i.ua
Свідоцтво про реєстрацію № 1101
від 29.10.2002 р.

Видрукувано
у друкарні НПУ імені М. П. Драгоманова.
Наклад 1000 примірників.

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.